

Vai 1994. gads Līvānos radīs pārmaiņas?

◆ Intervija ar Līvānu pilsētas Tautas deputātu padomes priekšsēdētāju ARNOLDU JEĻIŠEJEVU

— Kas ir Līvāni šodien — 1994. gada sākumā?

— Pagājušajā gadā ekonomiskā situācija pilsētā nav uzlabojusies, tomēr ir apturēta lejupslide. Lielie uzņēmumi, kas nedarbojās, joprojām nedarbojas, bet pēc remonta darbu atsākusi stikla fabrika. Te pašlaik izmanto 20 procentus no ražošanas jaudām. Valsts melioratīvais celtniecības uzņēmums tiek privatizēts, notiek tā izpārdošana, bet, kas būs tālāk, Dievs vien zina. Māju būves kombinātā pērn nekādu izmaiņu nebija. Lielā kokapstrādes ražotne, kas Latvijai būtu joti svarīga, nedarbojas jau pusotra gada. Vai ir jēga atvērt desmitiem mazu gateriņu, ja Līvānos ir kombināts ar lielu jaudu, kas varētu augstraži strādāt? Bet izrādās, ka nevienam dārgās importa iekārtas nav vajadzīgas.

— Pagājušajā gadā jūs vairākas reizes lūdzāt valdību — gan veco, gan jauno — Līvāniem palīdzēt?

— Par veco valdību. Es tris mēnešus centos, kamēr panācu lielo uzņēmumu direktori un rajona un pilsētas pašvaldības tikšanos Ministru Padome pie Godmaņa kunga. Viņš mums atvēlēja stundu laikā, mēs norunājām tris. Valdība devā četrus solijumus, bet izpildīt nav neviens.

Pirmkārt, bija solijums izejvielām un instrumentiem, kas tiek importēti no Austrumiem vai Rietumiem, pazemināt muitas tarifu, lai produkcijas pašizmaksā būtu zemāka, jo dārgo produkciju neviens neperk, un līdz ar to automātiski esam izslegti no tirgus. Otrkārt, valdība solīja izlemt jautājumu par bezdarbnieku pabalsta izmaksāšanas pagarināšanu atsevišķos gadījumos, teiksim, tādā krizes situācijā, kāda ir mūsu pilsētā. Šādu lēmmumu Saeima tā arī nav pieņemusi. Minēto solijumu atkārtoti deva arī jaunās valdības vadītājs Birkava kungs, kad rudenī apmeklēja Līvānus.

Ja par bezdarbniekiem netiek lemts valdības līmenī, tad pašvaldība ir bezspēcīga. Tā kā ieņēmuši budžeta katastrofā samazinājušies, pašvaldība nevar organizēt sabiedriskos darbus bezdarbniekiem. Nevar pateikt cilvēkam: ej, dati to, ja mēs nevaram viņu nodrošināt ar instrumentiem, transportu, degvielu un par darbu samaksāt, jo nāudas mums vienkārši nav.

Pēc prognozēm, kādas lasām presē un dzirdam pa radio un televīziju, apgrozījuma nodoklis, kurš ir vienīgais nodoklis, kas pildās, 1994. gadā pilnībā tiks ieskaits republikas budžetā. Tādējādi šogad vispār neko nevarēsim izdā-

rit. Pārējie nodokļi pildās joti minimāli vai nemaz nepildās. Pie tam daži nodokļi, piemēram, zemes nodoklis, ir joti mazi, salīdzinot ar reālajām pilsētas vajadzībām.

— Kad runā par Līvānu bezdarbniekiem, to skaitu republikas mērogā vienmēr min citādu. Cik viņu īsti ir?

— Mūsu nodarbinātības dienesstā nodalai nav precīzas uzskaites. Esmu par to nodalai izteicis pārmetumus. Piemēram, saņēmu datus, ka uz 1. novembri pilsētā ir tūkstoš bezdarbnieku bez pabalsta. No rājona sociālās aprūpes dienesta saņēmām dotāciju — pieci tūkstoši latu. Elementārā matemātika. Pieci tūkstoši latu izdalot uz tūkstoš bezdarbniekiem, katram iznāca vienreizējs pabalsts piecu latu apmērā. Divas nedēļas to maksājam. Bet nāk aizvien jauni un jauni cilvēki ar nodarbinātības dienesta izziņām, ka nevienam dārgās importa iekārtas nav vajadzīgas.

— Pagājušajā gadā jūs vairākas reizes lūdzāt valdību — gan veco, gan jauno — Līvāniem palīdzēt?

— Uz 1. septembri bija 2851 strādājošais, bet pilsētā dzīvo 12088 cilvēki. Iznāk, ka viens strādājošais apgādā četrus nestrādājošus, un tā ir absolūti nenormāla situācija. Tam piekrita arī Birkava kungs. Jā, jums te esot grūti, bet valdība nevienam atsevišķi palīdzēt nevarot, varot palīdzēt tikai Latgalei kopumā. Kāda varētu būt šī konkrētā palīdzība Latgalei kopumā, nedālot nevienam atsevišķi, es nevaru iedomāties.

— Vai nav tā, ka Līvānu bezdarbnieki dzīvo ar nepamatotu optimismu, ka atliek tikai nogaidīt, ka beidzot rūpnicas atkal sāks darbu ar pilnu jaudu, ka visiem būs darbs? Varbūt daļa tomēr ir apjautusi, ka tikai un vienīgi pašiem ir jāmēģina kaut ko darīt, dibināt, rikot, meklēt iespējas darboties?

— Redziet, reālā situācija ir par visam citāda. Oficiālie dati nepara da isto ainu pilsētā. Izmantojot likumu nesakārtotibū, privātfirms cilvēkus piepēm darbā, oficiāli to nenoformējot. Līdz ar to netiek maksāts sociālais nodoklis, uzraudīta patiesā pelna un tā tālāk. Tādējādi joti lieli līdzekļi neienāk gan pašvaldības, gan valsts budžetā. Kāpēc līdz astoņpadsmit procēntiem vajadzēja paaugstināt apgrozījuma nodokli, ja nav sakārtota visa likumdošanas sistēma? Pie mēram, milzīgās summās tiek veikti norēķini sakādrī naudā, apejot banku, līdz ar to var izvairīties no nodokļu maksāšanas.

— Tātad liela daļa bezdarbnieku strādā, tikai — slepēni?

— Jā, joti daudzi bezdarbnieki — gan tie, kuri saņem, gan tie, kuri nevienam pabalstu, — strādā dažādus gadījuma darbus.

— Līvānu valdes priekšsēdētājam Arnoldam Jeļisejevam jautājumus uzdeva Līvia Rancāne J.Silicka foto

— Kādas privātfirms Līvānos darbojas, kādos galvenajos virzinos tās strādā?

— Pēc manām ziņām pilsētā ir apmēram 70 privātfirms. Tās uzskaita Valsts uzņēmumu reģistrā, pie mums tās nav reģistrētas, tāpēc isti nezinām ne to nosaukumus, ne adreses, nereti pat nezinām, ka tāda vai citāda firma Līvānos pastāv vai darbojas. Lielākoties ir tirdzniecības firmas, kuras no tuvām vai tālām ārzemēm piegādā dažādas preces vai produktus un tirdzniecības kioskos, veikalos vai vienkārši tirgū. Ražojošu firmu ir pavisam maz, bet, kā jau teicu, mūsu likumdošana ražotāju neatbalsta. Ražotājfirms patieso darba apjomu var noteikt kaut vai pēc siltuma vai elektroenerģijas patēriņa, līdz ar to tā tiek aplikta ar tādiem nodokļiem, ka jastrādā ar zaudejumiem. Bet kurš to daris?

— Līvāni mums šodien asociējas ar bezdarbu, bet pašiem līvāniešiem savas pilsētas pašvaldība asociējas ar bezgalīgām rindām, kuras te ir arī šodien, šoreiz — pēc tā sauktajām nabadzības deklarācijām. Bet Līvāni ir arī skolas ar daudziem simtiem jauniešu, kultūras nams, Līvānos darbojas arī četras draudzes, kā jūs teicāt, — katoļu, luterānu, venticībnieku un parāzīticīgo. Vai esat vienoti? Vai jums ir savā komanda situācijas izmaiņā?

— Mums ir daudz domubiedru un atbalstītāju, lepriečina tas, ka vienkāršs pilsētnieks sāk saprast, ka mēs, pilsētas deputāti, valde, tomēr domājam un gādājam par viņu tik, cik ir mūsu spēkos. Dienēž nākas izjust arī nepamatotas dusmas, saņemt nepelnītus aizvainojumu.

Es ceru, ka šogad saskarsmē viens ar otru būsim cilvēcīgi, bet pilsētas jaunajai pašvaldībai, ko vēlēsim maijā, gan ekonomisko, gan sociālo problēmu risināšanā izdossies paveikt vairāk nekā mums, un 1994. gads Līvānos radīs pozitīvas pārmaiņas.

Līvānu valdes priekšsēdētājam Arnoldam Jeļisejevam jautājumus uzdeva Līvia Rancāne J.Silicka foto

Kas ir tiesu medicīna?

Labklājības Ministrijas Veselības departamenta sastāvā ietilpst arī tiesu medicīnas ekspertīzes centrs. Katrā republikas rajonā tam ir savas nodalas. Pie mums Preiļos šādu nodaļu kopš 1982. gada vada Juris Gžibovskis.

Kas tad īsti ir tiesu medicīna? Lai kaut nedaudz izkliedētu noslēpumaino migliņu, kas sedz visu šajā sfērā notiekošo, dosim vārdu JURIM GŽIBOVSKIM. Lūk, viņa stāstījums:

— Tiesu medicīna ir patstāvīga medicīnas zinātne, kas pēta visus medicīnas un bioloģijas jautājumus, kādi rodas justīcijas darbā, izmeklējot un iztiesājot krimināllielīcas un civillielīcas. Kāds, ir ekspertu darba saturs?

Pirmkārt, tā ir pilsonu apsekosā, kuri guvuši traumas sadzīvē, darbā, transporta negadījumos un citur. Mūsu kompetencē ir arī cietušo apsekosā dzimumnoziegumu gadījumos.

Otrkārt, tragiski bojā gājušo (slepavības, pašnāvības, sadzīves, darba vai transporta negadījumi) pilsonu līķu izmeklēšana, kā arī to līķu izmeklēšana, kad ir iestājies pēkšņa nāve vai ir aizdomas uz vardarbību.

Treškārt, tā ir piedāļīšanās izmeklēšanas darbībās, tiesu procesos, kur nepieciešamas speciālās zināšanas.

Tiesu medicīna strādājujās arī divdesmit gadus. Pa šo laiku mainījušās sabiedriskās sistēmas, valdības, vadības, bet mūsu darba specifika palikusi iepriekšējā. Jāatzīst, ka agrāk strādāt bija vieglāk. Parasti rājona no smagiem mīessabiedrību un slepkavībām gāja bojā vidēji viens līdz trīs cilvēki. Taču pērn tādu bija divpadsmit. Agrāk bija lielākās iespējas pilnveidot zināšanas kurss Maskavā, toreizējā Ķeņingrādā, nemaz nerunājot par ikmēneša kursiem Rīgā.

Nekas uz labo pusi nav mainījies arī mūsu rājona. Darba kabinets man jau ilgus gadus atrodas prokuratūras telpās. Laboratorija — Līvānos, taču tās darbs ir paralizēts, jo nav nepieciešamo reaktivu. Pat par lielu naudu tos nav kur nopirkst, jo Latvijā neražo.

Rājona ir divi morgi — abās pilsētās. Līvānos darba apstākļi gluži vienkārši nenormāli, jo nav ūdens, nedarbojas kanalizācija, nav apkures. Jau pērn kopā ar jaunā slimnīcas korpusa nodošanu ekspluatācijā Preiļos vajadzēja parbeigt arī jauno morgu. Pagaidām tā vien liekas, ka būs vēl viens «arhitektūras piemineklis», jo trūkst līdzekļu iekšējai apdarei.

Pēdējo piecu gadu laikā Medicīnas akadēmija republikai nav sagatavojuši nevienu ekspertu. Valodas likuma ieviešana izretināja

kadrus, jo vietējie speciālisti nezin kāpēc no tiesu ekspertīzes turējās tālāk. Darbu atstājuši daudzi augsti kvalificēti speciālisti. Ja nekas neizmainīsies, turpmāk gādāms straujš pagrīmums, jo likvidētas pat tās nedaudzās privilēģijas, kas dažu labu tiesu medicīnas ekspertu turēja amatā.

Nu mums vienīgā kompensācija par nepārtraukto stresu un samociņiem nerviem ir sešu stundu darba diena un pagarināts atļāvinājums. Tāpēc var droši teikt, ka strādā tikai entuziasti, kuri nebaudās grūtību. Par nepareizu slēdzienu došanu taču draud kriminālatbildība.

Bet tagad daži padomi laikraksta lasītājiem un pārējiem rajona iedzīvotājiem.

Pirmais padoms — ja kāds no jums guvis traumas sadzīvē (ģimenes skandāls, piekaušana uz ielas vai kur citur), tad ar iesniegumu jāgriežas pie policijas iecirkņa pilnvarotā vai policijas dežurēdājā, kur varēsiet saņemt norīkumu pie eksperta.

Otrais padoms — ja kāds no jums piederīgais hroniskas saslimšanas rezultātā (var būt arī gados vēlējums) vai arī miris gados vēlējums cilvēks, tad miršanas aplieciņu bez autopsijas (sekrījā) var izdot vietējā feldšere, iecirkņa ārsti vai poliklīnikas vadītāja. Visos citos gadījumos mirušo izmeklēšana obligāta. Izņēmums vēl var būt, piemēram, noslīkšana vai pakāršanās aculiecinieku klātbūtnē, taču tad vajadzīga prokura atlauja.

Pēdējā laikā rājona palielinās neatpazīto mirušo skaits. Tāpēc gribu aicināt būt aktīvākus kaimiņus un radiniekus, painteresēties par prombūtnē esošām personām, par pansionātos dzīvojošajiem vienuļajiem veciņiem.

Un vēl — tagad daudzi saņem vai jau saņēmuši jaunas pases. Pēdējā lapā tur obligāti būtu jāieraksta radu vai paziņu adreses, kur varētu paziņot nelaimēs vai nāves gadījumā. Citādi gadās, ka mirusī persona gan zināma, bet ar apbedīšanu jānodarbojas pašvaldībām, kaut gan citā pilsētā varbūt dzīvo radinieki, kuri neko nezina, bet vēlāk mums pārmet.

Stāstījumu sagatavoja L.Kirillova

Draudzīgā aicinājuma atjaunošana

Draudzīgais aicinājums nav vienreizējs ziedojušu vāksanas veids, bet tas ir ilgstošas tradīcijas sākums ar mērķi izkopt mūsu kultūras galvenos balstus — skolu un pašu latviešu sabiedrību.

Draudzīgo aicinājumu izteica Latvijas prezidents Kārlis Ulmanis 1935. gada 28. janvāri — tas ir Draudzīgā aicinājuma sākums. Tagadējais Latvijas prezidents Guntis Ulmanis aicina šo ideju turpināt, atbalstīt un tālāk virzīt.

Draudzīgā aicinājuma īstenošanas veidi var būt joti dažādi. Var dāvināt skolai labas grāmatas, naudas līdzekļus un dažādas citas vērtīgas lietas.

Grāmata — cilvēces brīnišķīgais izgudrojums. Nav novērtējama tās loma skolas dzīvē. Cinoties ar naudas trūkumu, skolai paliek pavisam nedaudz līdzekļu, lai iegādātos bērnu grāmatas, daili-literatūru, pedagoģisko literatūru un uzziņu grāmatas. Bieži vien vērtīgus izdevumus varam nopirkstai 1 vai 2 eksemplāros. Aicinām — pārskatiet savus grāmatu plauktus un izvēlieties labu grāmatu, lai to dāvinātu skolai.

Ierosmei gribu jums piedāvāt nelielu grāmatu sarakstu, kuras visvairāk pieciešamas mūsu — Līvānu 1. vidusskolas ikdienas darbā: latviešu folkloras grāmatas

Anna Kārkla, Anita Ancāne, Gaida Zieda, mūsu skolas absolventi Gundars Dalka. Esam saņēmuši joti vērtīgus grāmatu suītijumus no bijušā skolas direktora Antona Trokšās, kas tagad dzīvo Amerikā. Mūsu bijušais audzēknis Valdis Labinskis atveda grāmatas no Vācijas. Esam saņēmuši grāmatu dāvinājumus, ko savākuši mūsu trimdas tautieši Austrālijā, Francijā. Labas grāmatas dāvinājusi LNNK un Latvijas atdzīmšanas partija. Mācību grāmatu ie-gādē palidzējusi firma «Linga».

Silvija Siliņa, Līvānu 1. vidusskolas bibliotēkas vadītāja

Skolēni, vecāki, absolventi, firmu un komercstruktūru vadītāji un visi, vis

• Mūsu novadnieki

NATĀLIJAI GILUČAI — 75

«Piedzimu 1919. gada 15. janvāri Preiju pagasta Anspokos. Laikā, kad Rīgā pasludināja padomju varu. Ja pēc neipilniem pieciem mēnešiem galvaspilsētā tā krita, tad dzimtajā Latgalei to smagi izjuta visa šī gada garumā. Tāpēc bērni bieži dzirdēju šausmu stāstus par sarkano briesmu darbiem: baznīcu postiņu, mantas atsa-vi-nāšanu, laupišanām, cilvēku no-šaušanu,» tā stāstījumu par savu dzīvi un darbu sāk Natālija Giluča un turpina. «Smags šis gads bijis arī mūsmājās, jo augustā nomiris tēvs, atstājot mani — vienpadzmito meitu mātei uz rokām, trīs agri bija atstājuši šo bēdu leju, pārceļoties labākā dzīvē. Izaugām astoņi.»

Skolas gaitas sākās Anspoku pamatskolā, turpinājās Ambejos, kur par skolas pārziņi sāka strādāt braulis, tad — Jaunaglonā. 1937. gadā Natālija beidza Jaunaglonas sieviešu ģimnāziju. Lai varētu samaksāt par iespēju mācīties, visas skolas brīvdienas tika pavadītas klostera skolas saimniecības darbos. Šeit bija nostrādāts vēl viens gads pēc skolas beigšanas, lai nolidzinātu parādus, jo tur mācījās arī viņas māsa.

1940. gadā Natālija Giluča uzsāka studijas Latvijas universitātē, sākumā mācoties vesturi, vēlāk — vācu valodu.

Pirmā jaunās skolotājas darba vieta — Jēkabpils 1. vidusskola.

1954. gadā viņa apprečējās ar arhitektu Jāzepu Vaivodu. Audzīnāja divas meitas. 1968. gadā ģimene pārcēlās uz Pļaviņām, kur tika turpināts darbs skolā. 1969. gadā nomira vīrs. Pēc pieciem gadiem (1974.) Natālija Vaivode aizgāja pensija. Viena meita toreiz vēl studēja, un tāpēc tika turpināts darbs lauku skolā — Odzienā, Sausnejā, Vallē. Tajās strādājot maksāja arī pensiju. Kopš 1984.

gada Natālija Vaivode dzīvo pie meitām Rīgā.

Braļa rosināta jau 1939. gada sākumā Natālija Giluča iesūtīja pirmos darbus avizei «Latgolas Võrds» un žurnālam «Zidūnis». Bet rakstīt viņa bija sākusi jau ģimnāzijas gados. Pirmā publikācija — stāsts «Vējāna nadīnas» laikrakstā «Latgolas Võrds» 1939. gada 5. janvāri. Slāsti un dzejoļi tika publicēti jau minētajos izdevumos, kā arī rakstu krājumā «Olūts». Populārākais ir stāsts «Agnese». Jaunā rakstniece sev par pseudonimu bija izvēlējusies parakstū Egle.

Par pirmsokupāciju laikā paveikto Mikelis Bukšs «Latgolu literatūras vēsturē» raksta:

«Jos dorbi rōda lobas tālotojas spējas. Psihologiskais spraigums licinoj par novelistes talantu. Gilučas lirika ir gaumeiga, tei bolstās uz nūskānom un dāzom izvālātom ainom. Tematikā daudz lauku dzeives un sociologisku motivu. Forma izķupta un pīmārōta satu-

ram. N.Giluča ir rakstējuse moz, bet jōs snāgums ir augstvērtēigs.»

Tad — «sarkano» laikā — iestājas lielā piespiedu klusēšana. Tikai pēdējos gados presē atkal parādās Natālijas Gilučas vārds. Ari «Novadniekā». Rēzeknē top divas jubilāres grāmatas, un tad jau šogad mēs iepazīsim viņu kā rakstnieci un dzejnieci. N.Giluča strikti iestājas par latgaju literārās valodas vienotu ortogrāfiju (pārlūkojet kaut vai šī gada «Katoļu kalendāru»!). Viņa patlaban ir vienīgā literātūrā, kas konsekventi strādā dzimtajā valodā. Aizvadītās Dzejas dienās notika Natālijas Gilučas autorvakari Preiļos un Aglonā. Viņa bieži ciemojās dzimtajā pusē, un arī šīs Jāņa Zarāna dzejnieces fotouzņēmums tapis Priekuļu pamatskola nedēļu pirms jubilejas.

*Veselību un radošu garu vēlot
Voldemārs Romanovskis*

Natālija Giluča

Lynus celūt

*Rudins veji staigoj laukus,
Brodoj ruzu rugojūs.
Palāks leiteņš drebūt tynās
Mōkūpmotēs auteņus.*

*Eju es, kur zorus lūkūt
Upmolā drēb veituls sārs,
Grōbekleiti vigli jamūt,
Ceļu lynus izklotūs.*

*Garam aizlaiž kaimīpuikas,
Dīvpaleigu vēlejūt,
Vējas klepeši un dūmas
Atvosorai aizējūt.*

Vokors

*Nūdzīst vysas ugunteņas —
Klusī īmīg dvēseleite,
Seika Jaužu pastareite.*

*Garu dīnu raudōjuse,
Tōlas takas brodōjuse,
Klusī īmīg dvēseleite.*

«Magnificat»
Vācijā

Katrū gadu kādā no valstīm notiek Eiropas jauniešu tikšanās, kas saistīta ar skaistājiem t.s. Tezē (vieta Francijā) dziedājumiem. Tā ir ekumēniska kustība, ko organizē brāļi Rože no Francijas. Šoreiz patīkšanās vietu bija izvēlēta Minhenē, kur tika jelūgts piedalīties arī mūsu koris «Magnificat», kā piedalītos kopīgajās lūgšanās, diskusijās un sniegtu trīs koncertus baznīcās. Šo braucienu daļēji sponsorēja Rēzeknes teletelekomunikāciju centra Preiļu filiāle un S.Serkova firma.

Koris darbojas no 1993. gada 30. janvāri un tajā dzied muzikāli un dvēseliski gaiši cilvēki no Aglonas, Preiļiem, Krāslavas, Dagdas, Daugavpils, Višķiem, Pļaviņām. Mējīnājumi notiek reizi trijās nedēļas sestdiennās. Visvairāk priecē tas, ka kora dalībniekus nebaida grūtais darbs mējīnājumos, lai pēc tam gūtu dziesmas — lūgšanās patiesus skanējumu. Dziedāšana baznīcā dziedātājiem uzliek lielu atbildību, jo bez profesionālās varēšanas, nepieciešama garīga atdeve, jājūt patiesīgums, lai nemelotu ne sev, ne citiem.

Savu pirmo dzimšanas dienu atzīmēsim ar darbu. 29. janvāri būs mējīnājums, bet 30. janvāri plkst. 10.00 un 12.00 Aglonas bazilikā dziedāsim sv. Mises. Pēc pirmās sv. Mises sniegīm koncertu, kurā skanēs instrumentālā mūzika un daļa dziedājumu tiks veltīta ievērojamā ērģelnieka, pedagooga, komponista Mamerta Celminska piemīpai, kuru 1993. gada 30. janvāri tuvinieki, dziedātāji, audzēkņi pavadija pēdējā gaitā.

Ieva Lazdāne,

kora diriģente, bazilikas ērģelniece

Attēlos: Dītriha Bonhoefera luterānu baznīca Germeringā, kurā uzstājās koris; Andrehas baznīcas Amerjezā iekšskats. Baznīca izceļas arī ar labu akustiku. Pie altāra savas dziesmas skanēja «Magnificat».

Sports 1994. gadā

Aizvadītais gads bija bagāts lielam sporta notikumiem: Pasaules latviešu Trīsvaigžņu spēles Valmierā, Latgales sporta svētki Ludzā, 30. republikas lauku veterānu spartakiāde. Visos šajos pasākumos ar labiem panākumiem piedalījās arī rajona sportisti. Par individuālajiem rezultātiem jau rakstīts presē, bet gribas atgādināt to cilvēku vārdus, kuri palīdzēja kardināt šos panākumus.

Jāzepa Lazdāna audzēkņi bijuši republikas čempioni un ierindojušies godalgotajās vietās daudzos republikas pasākumos. Viņa vadītā un sastādīta Latgales vieglatlētu komanda Valmierā Pasaules latviešu Trīsvaigžņu spēles izcīnīja uzvaru neoficiālā komandu vērtējumā. Rajona vieglatlētu izlase bija 2. vietā aiz Daugavpils pilsētas un republikas lauku komandu finālsacensībās ierindojās 5. vietā.

Čempionu godā ir Jāņa Kokina audzēkņi — ūdensslēpotāji.

Reti veiksmīgs gads bija mūsu jaunatnes treneriem. Zojas Jakimovas audzēknēs uzvarēja republikas meistarsackstes, pārspējot slavenās Rīgas un Daugavpils volejbola skolas pārstāves. Guntis Endzelis ar saviem audzēkņiem kā līdzīgs ar līdzīgu cīnās un uzvar republikas labākās zēnu komandas, Valtera basketbola skolas komandu ieskaņot. 2. vietā Irinas Romapenko trenētās jaunās Līvānu basketbolistes.

Ipaši gribētos uzteikt futbolistus. Vladimira Točko audzēkņi dažādās vecumā grupās republikā ierindojušies 2. un 3. vietā. Pieaugušie izcīnīja «Vārpas» čempionu nosaukumu un 2. vietu «Lauku Avizes» kausa izcīņā.

Ari 1994. gads rajona sportistiem būs dažādām sacensībām bagāts.

Notiks 18. lauku sporta spēles divos posmos: ziemas — Cēsu rajona Priekuļos no 18. līdz 20. februārim, vasaras — Balvos no 22. līdz 24. jūlijam.

Ziemas posma sacensībās rajona sportisti piedalīsies galda tenisā, šahā, dambretē, biatlona un iespējams slēpošanā. Novusā šīs tiesības

vēl jāizcīna zonas sacensībās Jēkabpilī no 5. līdz 6. februārim. Jau 15.-16. janvāri Ogrē sacentās veterāni novusisti. Pārējiem sporta spēļu komandu dalībniekiem tiesības startēt finālsacensībās vēl būs jāizcīna zonas sacensībās, gan veterāniem, gan pārējiem.

Veterānu sporta spēlēs startēsim: slēpošanā 19. februāri Priekuļos, vieglatlētikā 16.-17. jūnijā Ogrē, kā arī galda tenisā 12.-13. februāri Iecavā, volejbolā un basketbolā zonas sacensībās Jēkabpili un Līvānos.

Vasaras finālsacensībās piedalīsimies vieglatlētikā, svaru bumbas celšanā, orientēšanās sportā, jātnieku sportā. Futbolistiem un basketbolistiem savas spējas startēt finālsacensībās būs jāpierāda zonas sacensībās.

Rajonā plānojam sekojošus pasākumus. Ja būs sniegs, tad 29. janvāri plkst. 12.00 Aglonas trases gaidīs viļņeus 10 km un sievietes 5 km distāncu slēpošanā brīvajā stilā.

26. februāri Riebiņos notiks lauku komandu sacensības volejbolā. 8. aprīli notiks lauku basketbolistu sacensības Riebiņos, bet 9. aprīli — svaru bumbu celšana Līvānos. Maijā pulcēsies orientieristi.

Jūnijā Preiļos tiks organizēts Latgales atlātās čempionāts vieglatlētikā, bet augustā — Latgales novada ģimēnī sacensības. 8.-9. oktobri — Preiļu balvās izcīņa soļošanā, 16. oktobri — Līvānu skrējieni.

Novembrī, decembri būs sacensības galda tenisā, novusā, šaha un dambretē čempionāti.

Veiksmīgus startus!

A.Pošelka,
rajona sporta darba koordinators

Daugavpilī —
«jauna cilvēku kopība»?

Kā ziņo avize «Dinaburga», Daugavpili pilsētas sabiedrības pārīstāji nodibinājuši diskusiju klubu «AE» (Az ecmī). Pirms tam viņi četrus mēnešus apsprieduši Daugavpils izdzīvošanas stratēģiju, visas Latvijas problēmu risināšanas variantus un Latvijas etnisko politiku. Un secinājuši, ka Daugavpils esot krievvalodīgais Latvijas politiskais centrs — kā alternatīva Rigai. «Dinaburga» publicējusi arī klubu memorandu «Esmu dvinskietis. Es eksistēju», no kura dažas vietas cītēsim:

«Nemot vērā, kā (...):

— objektīvu vēsturisko apstākļu rezultātā pilsētā par svarīgāko vienojošo valodu kļuvusi krievu valoda (...),

— ka dažādās etniskās izcelmes daugavpilieši izjūt savu kopīgo mentalitāti,

klubs paziņo, ka Daugavpils pilsetā un Daugavpils novādā izveidojusies cilvēku kopība, kuru vieno kopīga valoda, liktenis un dzimtenes izjūta un kura, bez šaubām, iegūst jaunas etniskās kopības, jaunas pilsētas iezīmes.»

Memorandā vēl teikts, ka šīs idejas pieņemšana nenozīmē atteikties no ieraksta pasē, piemēram, latvietis, krievs, polis utt., bet gan nozīmējot tikai vienu — katram pateikt pašam sev: «Es esmu dvinskietis (daugavpilietis), krievu (baltkrievu, latviešu, poļu) izcelmes. Tā ir mana zeme, mana dzimtenē, es par to atbildu, es esmu tās saimnieks.»

V.Krauja

P.S. Ja Latvijā veicot teritoriālo reformu ar likumu pieņems vienu no projektiem, kurš paredz Preiļu rajona likvidēšanu un lielas tās daļas pievienošanu Daugavpilij, un ja memoranda autoriem patiešām izdosies realizēt savu ideju, arī daudzi «Novadnieki» lasītāji varētu kļūt par «dvinskietiem».

Kā man pareizi izturēties?

Katrai tautai ir savi tikumi, paražas, katrā valstī — atšķirīgi uzskati par to, kas labs, kas slikti, kā pareizi uzvesties un izturēties. Dodoties ceļojumā, ieteicam iepazīties ar apmeklējamās valsts uzvedības likumiem, pretējā gadījumā jūsu jauki iecerētā atpūta draud izvērties par neveiklu situāciju un nepatikamu starpgadījumu gūzmu. Ko jums noteikti vajadzētu zināt?

ASV

Restorānā neklājas pašam izvēlēties vietu, bet gan jāgaida, kamēr jums ierādis galdu. Parasti uz galdu jāstāj 15 procentu no rēķina summas dzeramaudai. Taksometrā jāiekāj pārāmugurējām durvīm. Gadījumā, ka jūs apstādina policija, jāpaliek sēzot automašīnā. Izķāpšanu var viegli iztulkot kā uzbrukumu.

Francija

Arī šeit restorānā viesis gaida, kamēr saimnieks viņu aizvedīs pie galdu. Putna gaļa tiek ēsta, izmantojot nazi un dākšu. Salāta lapas nevis jāsagriež, bet gan jāsaloka ar dākšu. Sēzot jāievēro: sievietēm, kas pēc amerikānu modes kājas pēdu liek uz ceļgalu, ir sliktā slava.

Ja esat ielūgti ciemos, nekad namaitei nenesiet baltas krizantēmas. Francijā baltas krizantēmas tiek uzskatītas par kapu ziediem.

Dānija

Dāniem patīk pārmaiņas, tāpēc vāciešu iemīļotās smilšu pilis un parādums katru dienu uzmeklē veco vietu pludmalē, skandināvu kaimiņiem šķiet briesmīgi.

Austrija

Ne visur labi ieredzēti ir džinsi un atpūtas tēri. Ejot uz teātri vai operu, jums vajadzētu saposties.

Itālija

Tūristiem neklātos staigāt pa pilsētu šortos un kailu ķermēju augšdaļu. Tas apvaino vietējos iedzīvotājus. Izmeklētos restorānos nevajadzētu pāsūtīt tikai makaronu ēdienu vai picu.

Indija

Sievietes «bikini» tiek uzskaitītas par ielasmeitām. Staigājot ar kailu ķermēju augšdaļu, draud cietumsods. Esiet piesardzīgi ar fotografēšanu — indieši dōmā, ka kamera nobur viņu dveseli.

Turcija

Nekāds nūdisms, nekāda kaila ķermēja augšdaļa pludmalē, nekādus šaurus šortus, ja jūs ejat pastaigāties!

Dodoties uz mošēju, ieteicami apsegti pleci, garas bikses un lakats galvā. Sievietēm jāizvairās no intensīvas saskatīšanās ar vietējiem vīriešiem. To var viegli pārprast kā uzainījumu.

Japāna

Dzeramauda restorānā tiek uzskaitīta par apvainojumu. Kurpes restorānā, tāpat kā jāpāpu viesnīcā, atstāj pie ieejas. Atklāta deguna ūpaukšana tiek nosodīta, turpreti čāpstināšana ir atjaunta. Ja jūs esat ielūgti viesos, nemiet līdzi nelielu mākslinieciski iesaipotu dāvānu. Taču neko paštaistītu, citādi jūs noturēs par skopu.

Pēc ārzemju preses materiāliem

TELEVĪZIJAS PROGRAMMA

Piektdiena, 28. janvāris

LATVIJAS TV I

18.00 Zīpas. 18.10 Doma Beīža. 32. sērija. 19.00 Arēna. 19.25 Globuss. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panoramā. 21.10 Skatuve. 22.00 J.Viesiens. Pēc pārbaudītās receptes. TV iestudējums. 22.50 Zvaigznites svētki jeb Kā Šveiki pirms 30 gadījumiem dibināja Latvijas armiju. 23.45 Naktis zīpas.

LATVIJAS TV II

18.00 Kristīgā programma. 19.00 LTS zīpas. 19.20 Uz Parlamenta kāpēniem. 19.35 Populārātāniska programma. 20.20 Zīpas (krievu val.). 21.05 Baltijas koncerts. 21.20 Apsveikumu koncerts Daudz laimes! 22.00 Zīpas. 22.15 Prezidenta laiks. 22.40 E iela. Mākslas filma.

OSTANKINAS TV

5.00 Zīpas. 5.30 Rīts. 7.45 Mult. filma. 8.00 Zīpas. 8.20 Jautrās nōti. 8.40 Māzs, bet dūšīgs. Filma bēr-

nem. 10.00 Mult. filma. 10.20 Koncerts. 10.50 Preses ekspreiss. 11.00 Zīpas. 11.20 P.Steins, I.Ickovs. Tur, kur mēs esam bijuši. Filmizrāde. 12.40 Atceras I.Kozlovskis... 13.30 Mājas teātris. 14.00 Zīpas. 14.25 Liešķa hronika. 14.35 Bridžs. 15.00 Biznesa klase. 15.10 Mult. filma. 15.30 Māzs, bet dūšīgs. Filma bērniem. 16.50 Privātipašnieka ābece. 17.00 Zīpas. 17.25 Jāpaskatāst. 17.40 Cilvēks un likums. 18.10 Kāds būs laiks? 18.15 Krievi ASV. 18.45 Brīnumu lauks. 19.40 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Zīpas. 20.35 Kāds būs laiks? 20.45 Twin Peaks. 26. sērija. 21.45 Nedēļas cilvēks. 22.05 Izklaidējoša raidījums. 22.45 Maksima. 23.15 Muzikāls raidījums. 0.00 Zīpas. 0.20 Preses ekspreiss. 0.30 Programma X. 0.45 Hitu konvejiers.

Sestdiena, 29. janvāris

LATVIJAS TV I

9.00 Rīta stunda. 10.00 Muzikāls rīts bērniem. 10.25 Pasaka, pasacīpa... 12.10 Doma Beīža. 32. sērija. 13.00 Skaistumam un veselībai. 13.25 Globuss. 14.00 Rēdereja. 7. sērija. 14.40 Zīmes. 15.25 Mākslas pasaulē. 15.55 J.Pankrates jubilejai veltītie raidījumi. 16.35 Kamērs... 17.15 Noslēpumaīnais viesis. 18.00 Zīpas. 18.05 Doma Beīža. 33. sērija. 19.00 Dzīves dārzs. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panoramā. 21.10 Savai zemītei. 21.55 Svešnieka rokā. Amerikānu mākslas filma. 23.30 Ar dziesmu pa dzīvi. 0.30 Radiators.

LATVIJAS TV II

14.55 TV Shop. 15.25 Latloto. 5. izloze. 15.30 TV Polonia. 17.55 Angļu valoda kopā ar Mazī. 17. nod. 18.15 Vācu valoda. 17. nod. 18.30 Reģionālās TV piedāvā... 19.00 Kristīgā pasaule. 19.15 Luksofora pielikums. 19.20 Koncerts. 19.30 Cilvēks zvēri pasaule. 20.00 Mikrofona muzikāla televīzija. 20.30 LBL meistarīcīkstes. VEF/Ādaži - Lielupe. 21.05

Glābējzvans. 7. un 8. sērija. 22.00 Zīpas. 22.15 Basketbols. VEF/Ādaži - Lielupe.

OSTANKINAS TV

6.00 Zīpas. 6.25 Rīta vingrošana. 6.35 Preses ekspreiss. 6.45 Lietišķa cilvēka sestdienas rīts. 7.30 Motoru pasaule. 8.00 Maratons-15 piedāvā... 8.30 TV un radio kompānija Mir. 9.55 Rīta pasts. 10.25 Padomi kulinārijā. 10.40 Medicīna - tev. 11.10 Dzied F.Carikati. 11.45 Zelta zvaigznes kavalieris. Mākslas filma. 14.00 Zīpas. 14.25 Pepīja Garzeķe. Mākslas filma. 14.50 Vāgons 03. 15.30 Sports un māksla. 16.20 Ermitāža. 2. filma. 16.50 Dzīvnieku pasaule. 17.30 Neņēdās atbalīsi. 18.00 Lieliskais septūnieks. 18.50 Lieliskais pāris. Mākslas filma. 1. sērija. 19.40 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Zīpas. 20.45 Likteņa pārvērtības. Mākslas filma. 4. sērija. 21.40 Izklaidējoša programma Pirmadiena. 22.55 Futbols. 23.10 Nakti kanāls. Dziedātāja I.Allegrova. 23.40 Naktis hits. 0.20 Autoekspresis. 0.30 Naktis hits. 1.10 Debīja.

Svētdiena, 30. janvāris

OSTANKINAS TV

6.00 Zīpas. 6.20 Rīta vingrošana. 6.30 Televīzijas serenāde. 7.00 Stunda gara stiprināšanai. 8.00 Mākslas kurjers. 8.30 Rīta agrumā. 9.00 Poligons. 9.30 Sportloto izloze. 9.45 Kamēr visi mājās. 10.15 Rīta zvaigzne. 11.05 Maratons-15. 11.45 Es esmu sieviete. 12.15 Krievu pasaule. 13.00 Mult. filma. 13.10 Kusto komandas zemūdens odiseja. 14.00 Zīpas. 14.20 TV un radio kompānija Mir. 15.00 Ceļotāju klubs. 15.50 Dzīvais amatā koks. 15.55 Mult. filmas. 16.50 Starptautiskā programma Panoramā. 17.30 Zīpas. 17.45 Humora

antoloģija. 18.30 TV locis. 18.45 Kāds būs laiks? 18.50 Nacionālās prēmijas Ovācija svinīgās pasniegšanas oficiāla ceremonija. 21.00 Informātīvi publicistikā programma Svētdiena. 21.45 Sportiskā nedēļas hoga. 22.00 Nacionālās prēmijas Ovācija svinīgās pasniegšanas oficiāla ceremonija. Turpinājums. 23.00 Religiskā programma. 0.00 Zīpas. 0.25 Futbols. 0.40 Koncerts.

Atvainojamies lasītājiem, bet Latvijas TV programma netiek publicēta tāpēc, ka Latvijas Televīzija piedāvā programmu tikai līdz sestdienai.

ZIEMASSVĒTKU JAMPADRACIS

SCENĀRIJA AUTORS ALVIS LĀPINS
REZĪSORS VARIS BRASLA OPERATORS DĀVIS ŠIMĀNIS
KOSTĪMU MAKSĀNIČĒ IEVA ROMĀNOVA KOMPOZĪTS MĀRTIŅŠ BRAUNS
GALVENĀJĀS LOMĀS DACE EVERSS JANIS PAUKŠTELLO

Skatieties Preiļu kinoteātrī «Ezerzeme»
31. janvāri un 1. februāri.

No 1. februāra maksa par vienu nobrauktu kilometru rajona un tālsatiksmes maršrutu autobusos būs 1,15 santīmi.

Tiek izziņota Preiļu Valsts linu fabrikas privatizācijas uzsākšana saskaņā ar esošo likumdošanu.

Izskatot iesniegtos privatizācijas projektus, priekšroka tiks dota zemniekiem.

Privatizācijas projektus jāiesniedz Preiļu linu fabrikai līdz 1994. gada 1. aprīlim.

Telefoni: Preiļos 22760, Rīgā 325358.

Paju sabiedrības «Nākotne»

likvidācijas komisija
šī gada 15. februārī plkst. 10
rīko augošo vai dilstošo izsolī
sekojošiem objektiem:

- graudu kalte Sutros,
- zāles miltu agregāts,
- minerālmēslu noliktava Sutros,
- jaunlopu kūts Znotiņos,
- slaucamo govju ferma Lipušķos,
- 4 cūku fermas,
- skābbarības tranšejas,
- slaucamo govju ferma Sanaudē,
- 2 jaunlopu kūts Sanaudē,
- inženiertehniskie tīkli — katlu māja Sutros,
- gāzes inženieri-tehniskie tīkli,
- nepabeigtas veikals — ēdnīca,
- kluba un kantora ēka ar klubu inventāru par Ls 20 000.

Interesentus lūdzam pieteikties p.s.
«Nākotne» kantori līdz 14. februārim.

Akciju sabiedrība «Līvānu māja» līdz 1994. gada 31. martam turpina izsniegt akciju apliecības darbiniekiem, kuriem pienākas bezmaksas akcijas.

Individuālā uzņēmuma «Viktors—I» veikalā maksas automobiļu stāvvietā Līvānos

pienēm komisijā un pārdod visu marku automobiļus un to rezerves daļas.

28. janvārī plkst. 12 notiks motorzāģu veikalā atklāšana Preiļos. Ieradīties firmas pārstāvji.

Turpat darbarīki kokapstrādei un darba apģērbi. Paredzēta cenu atlade. Gaidām Jūs Preiļos, Mehānizatoru ielā 2.

Preiļu sagādēs un ražošanas apvienība iepērk
■ burkānus;
■ melnos rutkus;
■ dzērvenes.

Izzinas pa tālrungi 22230.

Līvānu mākslas skolas salonā Rīgas ielā 12 no 1. līdz 5. un no 7. līdz 11. februārim no plkst. 13 līdz 17 INGAS VAIDERES gleznu izstāde «Ceļš». 5. februāri plkst. 17 tīkšanās ar autori un kristīgās mūzikas dzejas vakars.

Pārdod māju Livānos. Zvanīt 43112 pēc 18:

6 mēnešus vecu ērzelīti. Tālrnis 54742;

ledusskapi Minska-17 labā kārtībā. Tālr. 21312;

paštaisitu traktoru un remontējamu T-40 motoru. Tālr. 23296;

pusi mājas Preiļos, M-412, VAZ-2101. Tel. 21486 dienā;

FORD ESCORT, 1980.g. Tel. 43666;

OPEL KADETT, 1983.g. un videomagnetofonu. Tel. 42226;

firma «Samsung» mikrovilpju krāsns. Tel. 21009;

UAZ-469 B (1978.g., kapitālremonts 1993.g.) labā tehniskā stāvoklī par Ls 980 vai MAINA pret VAZ, Moskvič, ārziņu marķas automaš